

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy

TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

numer dofinansowany przez
Ministerstwo Obrony Narodowej

10 (272) XXXIII Warszawa 2009

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1

tel./fax 0-22 622-46-63

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski

redaktor naczelny

Lidia Bruszewska

zastępca redaktora naczelnego

Ewa A. Kamińska

sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Piotr Berezowski

opracowanie graficzne

WSPÓŁPRACOWNICY:

Stanisław Grzelachowski,

Robert M. Kunkel,

Monika Nowakowska,

Janusz Sujecki,

Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka,

Wanda Załęska

RADA REDAKCYJNA:

dr hab. Dorota Folga-Januszewska
dr hab. arch. Danuta Kłosek-Kozłowska
prof. dr hab. Marek Kwiatkowski
prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska
prof. dr hab. Jacek Purchla
prof. dr hab. Andrzej Rottermund
prof. dr hab. Bogumiła Rouba
dr Tadeusz Rudkowski (przewodniczący)
prof. dr hab. Anna Sieradzka
mgr Ewa Siurawska
mgr Andrzej Sołtan
dr hab. inż. Bogusław Szymgin
prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza

Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-459 Warszawa, ul. Mysliwiecka 1A,
tel. 0-22 629-62-26, tel./fax 0-22 622-46-74

www.zabytki-tonz.pl

Druk:

CENTRUM OBSŁUGI
KANCLERZA PRZESISA RADY MINISTRÓW

02-903 Warszawa, ul. Powsińska 69/71
tel. 0-22 694-67-52, fax 0-22 694-62-06

www.cokprm.gov.pl

OD REDAKCJI

Rok 2009 zapisze się w naszej pamięci jako rok, w którym obchodziliśmy wiele ważnych w historii naszego państwa rocznic związanych z dziejami oręża polskiego, w tym – przede wszystkim – z wydarzeniami Polskiego Września 1939 r. Nie jest to jednak jedyny powód skłaniający nas do tego, by w tym numerze w sposób szczególny, gdyż na zasadach wyłączności, zająć się tą właśnie tematyką.

Po okresie względnej posuchy w dziedzinie nowoczesnych metod promowania najważniejszych wydarzeń z naszej historii z udziałem polskich sił zbrojnych i walczącego w obronie ojczyzny podziemia – nadchodzi, jak się wydaje, czas prosperity. Normą jest już organizowanie

Widok na Muzeum Wojska Polskiego w Cytadeli
Warszawskiej – rysunek projektowy pracowni WXCA

dobre przemyślanym, interesującym pod względem doboru eksponatów, a także sposobu prezentacji muzealnych wystaw i towarzyszących im imprez. Wyzwaniem staje się natomiast projektowanie, zatwierdzanie, wreszcie budowa nowoczesnych, wielofunkcyjnych kompleksów architektonicznych, łączących w jeden organizm formę i idee typowego muzeum z szeroko rozumianą instytucją kultury i wypoczynku. Przed niespełną miesiącem poznaliśmy wyniki konkursu na projekt Muzeum Wojska Polskiego na Cytadeli Warszawskiej. Teraz będziemy kibicować młodemu zespołowi architektów

z pracowni WXCA w Warszawie (Szczepan Wroński, Wojciech Conder, Zuzanna Bujacz, Jan Jaworski, Kuba Kupikowski) – laureatom I nagrody w konkursie, by ich praca w możliwie najkrótszym czasie doczekała się realizacji.

Gotowy jest też projekt obiektów pierwszego na Mazowszu parku kulturowego „Ossów – Wrota Bitwy Warszawskiej 1920 roku” (opracowany przez studio „Nizio Design International” pod kierownictwem Mirosława Nizio), mającego ochronić i wypromować miejsce boju, będącego ważnym epizodem bitwy, często nazywanej „Cudem nad Wisłą” (zob. artykuł na ss. 21-25). Pozostaje więc już tylko nie przeszkadzać i... budować (!), bo eksponatów, którymi będzie można zappełnić przyszłe muzea, mamy wystarczająco wiele, a i pomysłów na nowe ekspozycje związane z historią i tradycją oręża polskiego nie brakuje. Przykładem – artykuł o pamiątkach po hetmanach Rzeczypospolitej Obojga Narodów: Janie Tarnowskim, Stefanie Czarnieckim, Stanisławie Janie Jabłonowskim, Krzysztofie „Piorunie” Radziwiłł, Michale Wiśniowieckim i Janie Zamojskim (ss. 3-7). Czyż nie jest to niemal gotowy zarys scenariusza jednej z przyszłych wystaw w Muzeum Wojska Polskiego?

Tymczasem, do końca br., w obecnej siedzibie tego muzeum można jeszcze zobaczyć ekspozycję „Trofea wojenne” (ss. 34-36), z kolei w warszawskim Muzeum Niepodległości czynna jest wystawa „Bitwy Września 1939 na Mazowszu” (s. 37), a w Muzeum Wojska Polskiego w Kołobrzegu ekspozycja czasowa, zatytułowana „Ikony polskiej historii wojskowej – Polska kawaleria 1939 r.” (s. 38), po obejrzeniu której warto jeszcze na chwilę zatrzymać się w tym muzeum przy stałej wystawie obrazującej dzieje oręża polskiego (jeden z fragmentów tej ekspozycji omówiony został na s. 39). Symbole uwidocznione na naszywkach, opaskach i metalowych orzełkach noszonych na powstańczych mundurach mają już swoich troskliwych opiekunów w Muzeum Powstania Warszawskiego (ss. 32-33), a szczęśliwie przetrwały źródła ikonograficzne do katafalku Tadeusza Kościuszki, z należnym im szacunkiem, przechowywane są w zbiorach Biblioteki Narodowej i Muzeum Narodowego w Krakowie (ss. 8-12).

Za miesiąc – numer poświęcony ochronie naszego dziedzictwa kulturowego za granicą.

Wojciech Przybyszewski

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz publikowania wybranych artykułów w wersji elektronicznej. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Nakład: 6000 egz.